

ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО УКРАЇНИ

Кредити та кількість годин: Очна форма: 3 кредити ЄКТС; години: 20 лекційних, 100 практичних та 60 самостійна робота; залік
Заочна форма: 3 кредити ЄКТС; години: 4 лекційних, 2 практичних та 84 самостійна робота; залік

I. Опис навчальної дисципліни

Україна ратифікувала Конвенцію 17 липня 1997 року (текст ратифіковано із заявами та застереженнями) і для нашої держави вона набула чинності 11 вересня того ж року. Тим самим Україна взяла зобов'язання привести своє законодавство до міжнародних стандартів, закріплених в Конвенції. Зокрема, цим має займатися Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. У 1999 році Парламентська асамблея Ради Європи порушила питання про можливе припинення членства України в РЄ через те, що країна не поспішала змінювати своє законодавство у сфері прав людини відповідно до прийнятих нею міжнародних пактів. У жовтні того ж року для вивчення ситуації в Україні приїхали представники РЄ, за результатами їхніх висновків застосування санкцій було відкладено. Страсбурзький суд протягом своєї піввікової діяльності із застосування Конвенції виробив низку принципів тлумачення її норм, які визначають основні засади, вихідні ідеї розуміння їхнього змісту. Ці принципи не тільки «співпрацюють» між собою, вони взаємодоповнюють один одного, що дає підставу вважати їх системою.

Аналіз здійснюваної Страсбурзьким судом інтерпретації норм Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод дає змогу виділити такі принципи тлумачення:

- принцип ефективного та динамічного тлумачення;
- принцип забезпечення правової визначеності (принцип дотримання прецеденту);
- принцип пропорційності та забезпечення рівноваги інтересів;
- принцип забезпечення певної свободи національного розсуду;
- принцип автономного тлумачення;
- врахування загальновизнаних міжнародних стандартів і принципів міжнародного права;
- принцип забезпечення мінімальних гарантій прав і свобод людини.

Вивчення й дослідження цих принципів є важливим з точки зору підвищення ефективності та результативності правотлумачної діяльності як самого Європейського суду з прав людини, так і національних органів влади, які застосовують Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є набуття студентами необхідних знань у галузі застосування норм Європейської конвенції з прав людини, пов'язаного з нею законодавства і практичних навичок їх реалізації, з'ясувати, оцінити і критично осмислити зміст норм Європейської конвенції з прав та основоположних свобод і практики її застосування.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути такі компетентності як:

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК16. Розуміння прав людини як фундаменту і ціннісних орієнтирів правової системи та методології правозастосування та здатність дотримуватися їх у професійній діяльності.

III. Результати навчання

Здобувачі освіти оволодіють такими програмними результатами:

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН 18. Розуміти сутність прав людини, знати методи та засоби їх охорони і захисту, уміти реалізовувати основоположні ідеї та принципи захисту прав людини в Україні та у ЄСПЛ.

За результатами навчання слухачі зможуть:

- аналізувати справу і виділяти порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
- здійснювати тлумачення статей Конвенції та прецедентів Європейського суду з прав людини;
- скласти скаргу до Європейського суду з прав людини.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	Виникнення та розвиток Європейської системи захисту прав людини
2.	Організаційно-правові основи діяльності Європейського суду з прав людини
3.	Процедура розгляду звернень по суті. Повноваження суду
4.	Право на життя
5.	Право на особисту недоторканність та свободу пересування
6.	Заборона катувань
7.	Право на справедливий судовий розгляд
8.	Право на повагу до приватного і сімейного життя. Шлюб та рівноправність у шлюбі.
9.	Свобода віросповідання. Свобода вираження поглядів та свобода інформації
10.	Політичні права в Конвенції
	Залік

